

CSU

ทุกกลุ่มสาระ • ทุกวิชา • ทุกชั้นปี

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำอธิบายรายวิชา

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชาพื้นฐาน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 80 ชั่วโมง/ปี

ศึกษาพุทธประวัติหรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือ แบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง ความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตนตามหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ เห็นคุณค่าของการสวดมนต์ แผ่เมตตา และมีสติ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัด แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ การปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง บอกโครงสร้าง บทบาท หน้าที่ของตนเองและสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน ประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน เห็นคุณค่าของความสามารถ ความดี และผลจากการกระทำของตนเอง ผู้อื่น รวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย

ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด อธิบายความสำคัญของการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัว ประโยชน์ของการออม และความจำเป็นของการทำงานที่สุจริต จำแนกสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะเวลา ทิศ โดยใช้แผนผังในการแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน สังเกตและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศในรอบวัน และการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว

โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ด้วยการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การคิดวิเคราะห์ การฝึกปฏิบัติ รวมถึงการใช้ทักษะทางภูมิศาสตร์และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์

เพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ด้านการคิด การทำงานเป็นทีม มีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เพื่อการดำเนินชีวิตของตนเองในสังคม และสามารถปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงผลต่อการพัฒนาตนเอง สังคม

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มฐ. ส 1.1	ป.1/1, ป.1/2, ป.1/4	ป.1/3
มฐ. ส 1.2	ป.1/1, ป.1/2	ป.1/3
มฐ. ส 2.1	ป.1/1, ป.1/2	
มฐ. ส 2.2	ป.1/1, ป.1/2	ป.1/3
มฐ. ส 3.1	ป.1/1	ป.1/2, ป.1/3
มฐ. ส 3.2	ป.1/1	
มฐ. ส 5.1	ป.1/1, ป.1/2, ป.1/3, ป.1/4	
มฐ. ส 5.2	ป.1/2	ป.1/1, ป.1/3
	16 ตัวชี้วัด	7 ตัวชี้วัด

รวม 23 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษาฯ ป.1

 เวลา 80 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนาของเรา	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.1/1 บอกพุทธประวัติ หรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือโดยสังเขป</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.1/2 ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวกชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด</p> <p>มฐ. ส 1.1 ป.1/4 เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามกำหนด</p> <p>มฐ. ส 1.2 ป.1/1 บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>มฐ. ส 1.2 ป.1/2 แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา</p> <p>4) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p> <p>5) สมรรถนะที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี</p>	<p>พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน การมีความศรัทธาในพระรัตนตรัยซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนาจะทำให้เกิดเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจในการปฏิบัติตามหลักธรรมที่มุ่งสอนให้ทำความดี ละเว้นความชั่ว และทำจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส ซึ่งสามารถฝึกฝนได้ผ่านการบริหารจัดการเจริญปัญญา นอกจากนี้พระพุทธศาสนายังมี ประวัติของศาสดา ประวัติสาวก ศาสนิกชน ตัวอย่าง ชาดก เรื่องเล่า และพุทธศาสนสุภาษิตที่สามารถนำมาเป็นข้อคิดมาและแบบอย่างในการดำเนินชีวิตเพื่อให้ตนเองและผู้อื่นมีความสุข และเกิดความสงบสุขในสังคมได้ โดยการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา ได้แก่ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถาน และการร่วมกิจกรรมในวัน</p>	20

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ส 1.1 ป.1/3 บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามกำหนด</p> <p>มฐ. ส 1.2 ป.1/3 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง</p>		<p>สำคัญทางศาสนา การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทางศาสนาควรปฏิบัติอย่างตั้งใจ ถูกต้อง คำนึงถึงความเหมาะสมและกำลังของตนเอง ซึ่งจะทำให้มีสุขภาพจิตที่ดี จิตใจสงบ มั่นคง จึงสามารถคิดและทำในสิ่งที่เหมาะสม</p>	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ส 2.1 ป.1/1 บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน</p> <p>มฐ. ส 2.1 ป.1/2 ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่น และบอกผลจากการกระทำนั้น</p> <p>มฐ. ส 2.2 ป.1/1 บอกโครงสร้าง บทบาท และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน</p> <p>มฐ. ส 2.2 ป.1/2 ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา</p> <p>4) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต</p>	<p>ครอบครัวและโรงเรียนเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมที่สอนให้สมาชิกมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติตนตามบทบาท สิทธิ และหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและมี ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน สามารถอยู่ร่วมกับสมาชิกคนอื่นที่มีความสามารถในแต่ละด้านแตกต่างกันไปได้อย่างมีความสุข ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติตนต่าง ๆ ทั้งการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ</p>	20

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ส 2.2 ป.1/3 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และทำกิจกรรมใน ครอบครัวและโรงเรียน ตามกระบวนการ ประชาธิปไตย</p>		<p>ในครอบครัว การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของครอบครัว และโรงเรียน การแสดง ความคิดเห็นที่มีเหตุผล และรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น อันเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการประชาธิปไตย ในครอบครัวและโรงเรียน ที่นักเรียนสามารถมีส่วน ร่วมในการตัดสินใจได้ใน ฐานะสมาชิกคนหนึ่งของ สังคม ซึ่งจะเป็นรากฐานที่ สำคัญของการพัฒนาคน และสังคม เพื่อการอยู่ ร่วมกันอย่างมีความสุขและ ทำให้สังคมสงบสุข</p>	

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐศาสตร์ น่ารู้	ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ส 3.1 ป.1/1 ระบุสินค้าและบริการที่ ใช้ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวัน มฐ. ส 3.2 ป.1/1 อธิบายเหตุผลความ จำเป็นที่คนต้องทำงาน อย่างสุจริต ตัวชี้วัดปลายทาง มฐ. ส 3.1 ป.1/2 ยกตัวอย่างการใช้จ่ายเงิน ในชีวิตประจำวันที่ไม่เกิน ตัวและเห็นประโยชน์ของ การออม มฐ. ส 3.1 ป.1/3 ยกตัวอย่างการใช้ ทรัพยากรใน ชีวิตประจำวันอย่าง ประหยัด	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ทักษะ ชีวิต	การดำรงชีวิตประจำวัน ของเรา มีความจำเป็นต้อง ใช้สินค้าและบริการในการ ดำรงชีวิต ซึ่งผลิตขึ้นจาก ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ อย่างจำกัด เมื่อใช้ไปแล้ว จะสิ้นเปลืองหรือหมดไปจึง ต้องเลือกซื้อสินค้าและ บริการให้เหมาะสม เพื่อให้ เกิดการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติที่คุ้มค่าและเกิด ประโยชน์สูงสุด แล้วยัง เป็นการวางแผนการใช้จ่าย เก็บออมเงินของตนเองให้ ชีวิตของเรามีความมั่นคง ทั้งในปัจจุบันและใน อนาคต สามารถมีใช้เมื่อ ยามจำเป็น เข้าใจถึงคุณค่า ของการทำงานอย่างสุจริต ทั้งประเภทที่ก่อให้เกิด รายได้และไม่ก่อให้เกิด รายได้ ซึ่งสร้างความสุข กายสบายใจ มีความ ภาคภูมิใจ เป็นที่ยอมรับใน สังคม ทำให้สมาชิกใน ครอบครัวมีคุณภาพชีวิต ที่ดี และมีส่วนร่วมในการ พัฒนาประเทศชาติให้ เจริญก้าวหน้า	20
หน่วย การเรียนรู้ที่ 4 เรียนรู้ สิ่งแวดล้อม	ตัวชี้วัดระหว่างทาง มฐ. ส 5.1 ป.1/1 จำแนกสิ่งแวดล้อม รอบตัวที่เกิดขึ้นเองตาม ธรรมชาติและที่มนุษย์ สร้างขึ้น	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด	สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว เรา มีทั้งสิ่งมีชีวิตและ สิ่งไม่มีชีวิต เรียกว่า สิ่งแวดล้อม และสามารถ จำแนกเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเอง ตามธรรมชาติและสิ่งที่	20

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
	<p>มฐ. ส 5.1 ป.1/2 ระบุความสัมพันธ์ของ ตำแหน่ง ระยะ ทิศของ สิ่งต่าง ๆ</p> <p>มฐ. ส 5.1 ป.1/3 ใช้แผนผังแสดงตำแหน่ง ของสิ่งต่าง ๆ ใน ห้องเรียน</p> <p>มฐ. ส 5.1 ป.1/4 สังเกตและบอกการ เปลี่ยนแปลงของสภาพ อากาศในรอบวัน</p> <p>มฐ. ส 5.2 ป.1/2 สังเกตและเปรียบเทียบ การเปลี่ยนแปลงของ สิ่งแวดล้อมเพื่อการ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง</p> <p>มฐ. ส 5.2 ป.1/1 บอกสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อ ความเป็นอยู่ของมนุษย์</p> <p>มฐ. ส 5.2 ป.1/3 มีส่วนร่วมในการจัดการ ดูแลสิ่งแวดล้อมที่บ้าน และห้องเรียน</p>	<p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ทักษะ ชีวิต</p>	<p>มนุษย์สร้างขึ้น มีความ สำคัญและมีผลต่อความ เป็นอยู่ของมนุษย์ใน หลาย ๆ ด้าน และมีการ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การรู้จักสังเกตและ เปรียบเทียบการ เปลี่ยนแปลงของ สิ่งแวดล้อมรอบตัวจะทำให้ เราเข้าใจการเปลี่ยนแปลง ของสิ่งแวดล้อม สามารถ ปฏิบัติตนและปรับตัวให้ เหมาะสมกับการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการ ช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ทั้งที่บ้านและห้องเรียน โดยเราสามารถใชแผนผัง แสดงความสัมพันธ์ของ ตำแหน่ง ระยะ และทิศ ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว เพื่อทำความเข้าใจเรื่อง ตำแหน่ง ระยะ และทิศ</p>	